

Cultuur

B

INTRODUCTIE

Identiteit (is) bij uitstek iets dat 'tot stand komt' in 'de sociale ruimte', in contrast met de ander. De betekenis van een identiteit, van welke aard ook - vrouw, feminist, homoseksueel, intellectueel, Fransman of Zweedse, christen of jood - is altijd onderhevig aan mechanisme en wetten van het sociale verkeer. Die geven betekenis aan een identiteit.

Bart Brandsma, 2006

De plek waar je geboren wordt, de plek waar je opgroeit met je familie, vrienden, en cultuur en de culturen, waarmee je in aanraking komt, de scholen waar je naar toe gaat hebben invloed op jouw identiteit. Het zijn allemaal bouwstenen van jouw identiteit. Al deze bouwstenen zorgen voor de waarden die jij belangrijk vindt en hoe jij je tot het dagelijkse leven verhoudt. Niet alleen

fysieke omgevingsfactoren ook de virtuele omgeving is een belangrijke factor voor wie jij bent en wordt.

Omgevingsfactoren behoren tot nurture, deze 'voeden' jou op. In tegenstelling tot nature, dit zijn de eigenschappen die je bij de geboorte hebt meegekregen, zoals de kleur van je haar en je fysieke gestel.

©BlancoBurgerschap_MH

Cultuur en identiteit

DNA speelt een belangrijke rol in wie we zijn en welke eigenschappen we hebben. DNA bepaalt ook in belangrijke mate onze gezondheid. Het wordt echter steeds duidelijker dat ook onze omgeving heel belangrijk is voor de activiteit van onze genen, en daarmee: voor wie we zijn.
Marcel Mannens, 2017

OPDRACHT WIE BEN JIJ?

Woon je op het platteland of woon je in de stad? Doe je aan sport, lees je liever een boek of luister je graag naar muziek? Grote kans dat je hierbij bent beïnvloed door de cultuur waarin je bent opgegroeid: familie, vrienden, leefomgeving, werk of media.

Om een idee te krijgen hoe iemand is geworden tot wie die nu is ga je een interview houden en levenslijn maken van iemand van buiten je familie en vriendenkring.

LEERDOELEN

- De student kan aangeven hoe cultuur en gebeurtenissen van invloed zijn op de vorming van identiteit
- De student gaat integer om met het verhaal van de ander.
- De student kan een relatie leggen tussen de eigen geschiedenis en die van een ander
- De student durft zich kwetsbaar op te stellen bij het vertellen van de eigen levenslijn.

OPDRACHT 1 INDIVIDUEEL

Houd een interview met iemand van een andere cultuur of leeftijd die niet tot jouw familie of vriendenkring behoort.

- Bedenk minimaal 10 interviewvragen die je aan de ander kunt stellen. Onderwerpen waar je vragen over kunt stellen zijn:
- Culturele achtergrond
- Religie
- Opvoeding
- Waarden en normen
- Etniciteit
- Rituelen
- Gender
- Seksuele gerichtheid
- Nationaliteit

Verwerk de verkregen informatie tot een verslag, een artikel.

hoogtepunten uit beide levens.

- Welke ervaringen roepen soortgelijke emoties op of hebben voor soortgelijke ontwikkelingen gezorgd?
- Welke jaren hebben dan een speciale rol gespeeld?
- Welk jaar zal of welke jaren zullen altijd blijven?
- Welke levensfasen lijken op elkaar (Denk bijvoorbeeld aan jullie schooltijd of pubertijd)
- Hoe hebben jullie de lock-down tijdens corona ervaren?
- Wat waren hoogtepunten in jullie levens tot nu toe?
- Wat waren dieptepunten of bloopers in jullie levens tot nu toe?
- Wat zal jullie altijd blijven herinneren?

jullie zijn opgegroeid of bepaalde ervaringen?

- Welk verhaal van de ander heeft je het meest geraakt? Hoe kwam dit?
- Welke punten op de levenslijn hebben de meeste impact gehad op de vorming van de ander als van jezelf? Licht toe.
- Stel dat je een herinnering mocht herbeleven welke zou dit zijn en waarom?
- Wat heb je geleerd van deze opdracht?

KLASSIKAAL

Van jouw levenslijnen geef je een presentatie.

Gebruik je pantoum met één slide voor de levenslijnen en draag je pantoum voor aan de groep.

REFLECTIEVE OPDRACHT 3

Schrijven van pantoum en maken van reflectieve vragen.

Zie voor de opdracht Pantoum de volgende pagina.

Reflectieve vragen:

- Wat vond je makkelijk/moeilijk aan deze opdracht?
- Was dit het gesprek met de ander of waren dit je eigen herinneringen?
- Wat viel je op aan jullie levenslijnen? Waren er overeenkomsten of verschillen en waardoor komt dit? Komt dit door de tijd of cultuur waarin

BRONNEN

<https://www.nemokennislink.nl/publicaties/nature-en-nurture/>
Bart Brandsma: De hel, dat is de ander.
Uitgeverij Veen Magazines

Cultuur en identiteit

OPDRACHT 3 PANTOUM

Haal een kernwoord uit de beide levenslijnen en maak met dit kernwoord een pantoum.

Een pantoum is een versvorm van 20 regels uit Frankrijk. Een aantal van de regels wordt herhaald. Met dit schema kun je in korte tijd zelf een gedicht schrijven, waarbij de essentie van het moment of dat wat er werkelijk in je omgaat, voor je ogen verschijnt. Vaak werkt het verrassend verhelderend, omdat onbewuste gevoelens en gedachten aan de oppervlakte komen. Prachtige volzinnen hoef je dus niet te produceren en talent voor rijmen is ook niet nodig.

Het schema voor de pantoum is:

Regel 1: Ik maak een zin die begint met 'ik' en noem hierin het kernwoord.

Regel 2: Ik beschrijf waar je bent

Regel 3: Ik beschrijf wat je ziet

Regel 4: beschrijf wat er gebeurt, denk aan je kernwoord.

Regel 5: is gelijk aan regel 2

Regel 6: is een gevoelsreactie op regel 2: wat doet het met je?

Regel 7: is gelijk aan regel 4

Regel 8: is jouw reactie op regel 7

Regel 9: is gelijk aan regel 6

Regel 10: Beschrijf wat je daarbij beleeft

Regel 11: is gelijk aan regel 8

Regel 12: hoe is dat wat je beleeft?

Regel 13: is gelijk aan regel 10

Regel 14: hoe voelt dat?

Regel 15: is gelijk aan regel 12

Regel 16: wat is je reactie daarop?

Regel 17: is gelijk aan regel 14

Regel 18: is gelijk aan regel 3

Regel 19: is gelijk aan regel 16

Regel 20: is gelijk aan regel 1

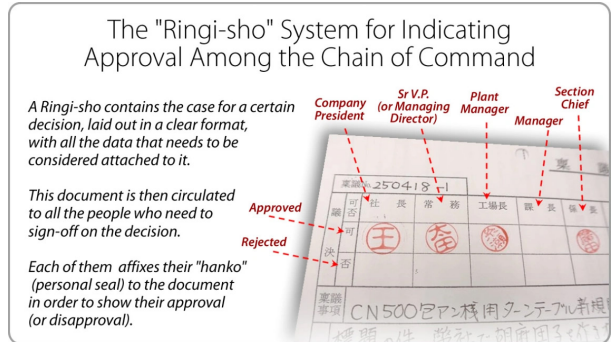
- Schrijf het eerste op wat in je opkomt, zonder jezelf te corrigeren, zonder censuur. Dit gaat het makkelijkst als een ander jou het schema voorleest, zodat je zo spontaan mogelijk kunt reageren. Maar in je eentje kan het natuurlijk ook.
- Illustreer je pantoum met een illustratie of muziek.

Cultuur en diversiteit

Door de globalisering krijgen we steeds meer te maken met een grote diversiteit aan culturen. Een voorbeeld is het *ringisysteem* uit de Japanse cultuur. Terwijl we in de Nederlandse werkcultuur relaxed met elkaar omgaan, een hand geven, een vriendschappelijke schouderklop geven en snelle besluiten nemen wordt dit in een andere cultuur totaal niet op prijs gesteld. In Japan daarentegen wordt in de werkcultuur bijvoorbeeld veel tijd gestoken in het opbouwen van goede en duurzame relaties. In Japan gaat de groep altijd voor het individu. *De spijker die uitsteekt wordt naar beneden geslagen* is dan ook een bekend Japans

sprekwoord. Individualisme wordt in de Japanse cultuur en met name in de Japanse werkcultuur niet op prijs gesteld. Besluiten worden in tegenstelling tot Nederland niet door één persoon maar door een grote groep genomen, iedereen wordt hierbij betrokken. Dit betrekken van iedereen bij het besluitvormingsproces is het zogeheten ringisysteem. Niet alleen de Japanse cultuur wijkt af van de Nederlandse cultuur, ook de culturen in de ons omringende landen. De

vraag is of je zelfs van één Nederlandse cultuur kunt spreken.

OPDRACHT CULTUUR EN DIVERSITEIT

Zonder er erg in te hebben kun je mensen beledigen omdat je gewoon niet op de hoogte bent van de omgangsnormen of de bedrijfscultuur.

In een wereld waar we te maken hebben met globalisering en in aanraking komen met verschillende culturen is het handig hier meer inzicht in te hebben.

LEERDOELEN

- De student is bewust bent van oorzaken van miscommunicatie die tussen culturen kunnen ontstaan.
- De student is bewust bent van enculturatie en acculturatie en kan voor- en nadelen hiervan benoemen in een multiculturele samenleving.

OPDRACHT 1 SUBGROEP

In de les krijgen studenten van de docent een envelop met één cultuur uitgedeeld. Maak een campagne of infographic over cultuur & diversiteit.

Werkvolgorde:

- Zoek je medeleerlingen op met wie je de opdracht gaat maken.
 - Verdeel de vragen en maak eerst de individuele vragen, voordat je de gezamenlijke opdracht maakt.
 - Maak een mindmap met beeld en tekst van 1 cultuur waarmee Nederland veel in contact komen. Dit kan zowel een cultuur in Nederland zijn als een cultuur waarmee door Nederland veel zaken wordt gedaan.
- Zorg dat de volgende begrippen in mindmap aan bod komen;**
- Botsende waarden met Nederlandse cultuur
 - Enculturatie
 - Acculturatie
 - Kenmerken/oorzaken van spanningen tussen andere culturen
 - Sociale/nationale identiteit.

Maak een campagne of een infographic voor meer begrip voor de niet Nederlandse cultuur.

- Bedenk een campagne met pakkende slogan waarin je de verschillen in waarden en normen tussen culturen verbeeldt en de begrippen uit de mindmap verwerkt.
- of
- Maak een infographic waarin de verschillen in waarden en normen tussen culturen zichtbaar zijn en begrippen uit de mindmap zijn verwerkt.

KLASSIKAAL

Presentatie campagne of infographic.

BRONNEN

Sylla Pahladsingh: The eight great beacons of cultural awareness. <https://brungerblog.wordpress.com/2016/04/04/office-collaboration-with-an-asian-twist/>

Waarden en normen

Soms hebben mensen hun mond vol over waarden en normen, zeker als dit invloed heeft op de wijze waarop wij onze tradities vieren. Vinden we allemaal dezelfde waarden belangrijk of zitten hier verschillen tussen? Want ook al woon je allemaal in hetzelfde land, dit wil niet zeggen dat we allemaal dezelfde waarden belangrijk vinden.

OPDRACHT STANDBEELD & PANTOMIME

Een standbeeldentheater is een theater waarbij je met medestudenten een beeld vormgeeft van een woord. We gaan aan de slag met het standbeelden-theater om waarden te verbeelden. In de pantomime verbeeld je de norm.

Bij beide vormen mag je niet praten.

LEERDOELEN

- De student kan het verschil benoemen tussen een waarde en norm.
- De student kan 3 eigen waarden en 3 eigen normen kunt benoemen.
- De student weet wat botsende waarden zijn.

OPDRACHT 1 INDIVIDUEEL

De docent deelt een formulier met waarden uit.

- Geef op het formulier aan welke waarden jij als student belangrijk vindt.

OPDRACHT 2 SUBGROEP

In een subgroep van 3 personen bespreken jullie je waarden en ga je met één van deze waarden een standbeeld en pantomime bedenken.

- Bepaal welke waarde jullie in het standbeeld uitbeelden. Deze waarde werk je uit in een norm die je door middel van een pantomime laat zien.
- Ga vanuit het standbeeld over naar de pantomime waarin je laat zien wat de norm is bij de door jullie gekozen waarde.
- Bereid jullie presentatie voor.

PRESENTATIE

Presenteer het standbeeld en de pantomime aan de groep.

- De groep gaat raden welke waarden jullie uitbeelden.
- Een ander deel van de groep maakt foto's van de presentatie

REFLECTIEOPDRACHT

Voor de reflectieopdracht kun je kiezen voor een reflectie d.m.v. een metafoer of d.m.v. beelden

1. Reflectieopdracht d.m.v. metaforen

Voorbeeld van metafoer bij waarde vrijheid. Vrijheid danste in het open veld en (...) Na uren gedanst te hebben viel zij op het grasveld in slaap.

Welke waarden en normen vindt jij belangrijk? Noem 3 waarden en 3 normen.

- Bedenk een metafoer voor 3 waarden en normen en verwerk hier de onderstaande vragen in.
- Wat zijn belangrijke waarden en normen in jouw leefomgeving (ouders, familie, buurt)? Komen deze overeen met jouw waarden en normen of wijken deze af? .
- Welke waarden en normen van klasgenoten botsen met jouw waarden en normen? Noem 2 waarden en 2 normen.
- Hoe zijn jouw waarden zichtbaar in jouw gedrag? Geef een beschrijving aan de hand van 3 voorbeelden

- Stel dat je in een omgeving komt waar jouw waarden niet op prijs wordt gesteld hoe ga je hier dan mee om? Beargumenteer je antwoord.
- Vind je het makkelijk of juist heel moeilijk om je aan te passen aan de waarden van anderen? Geef 2 voorbeelden waarbij het makkelijk is en 2 waarbij het moeilijk zou kunnen zijn.
- Afronding

2. Reflectieopdracht d.m.v. beelden

- Zoek 3 afbeeldingen (reclame, schilder- of beeldhouwkunst of eigen foto's, foto's van jezelf) waarin je jouw waarden en normen terugziet.
- Maak met behulp van de afbeeldingen je eigen waardenverhaal
 - Gebruik dezelfde vragen als van reflectieopdracht 1.

BRONNEN

Sylla Pahladsingh & Jim Morris: The eight great beacons of cultural awareness. Uitgeverij Thema.